

Europa og muslimar

HJÁLPARLOYSI. Neyvan finst meira beinrakíð orð at brúka um apatisku stöðuna hjá heimsveldunum og serstakliga Europa til ræðuliga borgarakriggið í Bosnia.

VIT kunnu ikki umskylda okkum við, at vit ikki vita, hvat fer fram í hesum landinum, tí hvønn dag fyri ikki at siga hvønn tíma alt samdøgríð, viku fyri viku, mánað fyri mánað og skjótt ár fyri ár, siggja vit ræðuleikarnar í sjónvarpinum. Vit siggja og hoyra, hvussu tveir átrúnaðarligu minnilutar við hjálp frá vápnasterku grannum sínum myrða og drepa landsfelagar sínar, muslimska meirilutan í landinum.

HETTA stríð hevur røtur langt aftur í tíðina og skulu vit ikki her fara at triva í søguligu gongdina. Uttan at hava tann stóra søguliga kunnleikan, so stendur greitt, at atburðurin hjá serbum og kroatum í Bosnia stendur einki aftan fyri ræðuleikarnar hjá nasistunum undir seinna heimsbardaga.

EINS og Hitler royndi at gera av við jøðar, sigoyrnarar, tey brekaðu og mong onnur, so royna kroatar og serbar nú at gera av við og tvingsulsflyta úr egnum heimum sínum muslimsku brøður og systrar sínar. Hetta er eitt eirindarlest borgarakriggið so ræðuligt og ófatiliga órættvist og ómenniskjansligt, at vit her fyri norðan áttu at skilt tað. Men vit fata í veruleikanum ikki veruleikan. Og so hvørt mórð og dráp á ósek børn gerst gerandiskostur í sjónvarpinum, gerast vit meira og meira likasæl og apatisk til vit at enda yppa óksl og siga, at soleiðis má tað so bara vera.

HETTA stendur í stórari andsøgn til lyftini hvør av okkum so ella so hevur givið teimum gassaðu jøðunum, at vit skuldu øll fyrirbyggja, at hetta kundi henda aftur. Sorgarleikurin er bert tann, at vit sokallaðu upplýstu í vesturheiminum siggja bert álvaran, tá tað um okkum sjálvi ræður. Tá vit kendu okkum sjálvi hött av kjarnorkubumbuni hjá Saddam Hussein og oljukeldur «okkara» í Miðeystri vóru í vanda, reageraðu vit við tað sama. Men nú eitt fólk, bara tí tað hevur aðra trúgv, verður traðkað niður, myrt og burturvíst, hava vit lyndi til at seta okkum aftur á – og geva skarvin yvir.

VÆL vitandi, at hetta er eingin løtt uppgáva, so er tó okkurt ræðuligt og ómenniskjansligt, at vit ikki eru før fyri at semjast um, hvussu vit skulu forða teimum serbisku og kroatisku nasilíknandi bølunum at fullføra sína heksajakt móti ósekum børnum og teirra avvarðandi.

VIT hava mong dømi um, at vesturheimurin hevur megnað at verja rættindi hjá borgarum í øðrum londum. Golfkrigið er bert eitt teirra. Vit vita eisini, at eitt møguligt álöp á Ísrael, alt fyri eitt hevði fingið allan vesturheimin at stuðlað Ísraelstólki. Men hvi megna vit hetta ikki, tá talan er um muslimarnar í Bosnia! Hetta er ein ógvuliga torfør stöða, men tá vit hugsa um, at vit í veruleikanum hava tikið vápnini úr hondunum á somu muslimum við vápnaboykotti, tá eru vit í veruleikanum við til at fremja hópdráp móti hesum fólkum.

JÚ, eitt hava vit megnað. Tað er at seta ein dómstól, sum, tá allir muslimar longu eru dripið ella burturvíst, skal draga serbisku bødarnar fyri rættin. Hetta er alt vit megna. Borgarakriggið í Bosnia hevur prógvað, hvussu hjálparleysur tann demokratisk, upplýsti og ríki vesturheimurin er, tá tað er brúk fyri hjálp. Um hetta hjálparloysi kemst av, at tey, sum hava brúk fyri hjálp, hava aðra trúgv enn vit, skulu vit ikki døma um. Tað vil eftirtíðin verða betri før fyri. Men var talan um álöp á Ísrael, sum Golfkrigið eisini snúði seg um, tá høvdu vit reagerað alt fyri eitt.

UTTAN mun til hvat vit halda um muslimar, so eru hetta menniskju eins og vit, sum hava valt ta trúnnu. Men sum hjá okkum finnast hóvligir og við-

gongdir muslimar. Fundamentalistisku muslimarnir áttu at mint okkum aftur á tíðina, tá kristnu forfedrar okkara brendu fólk á báli í inkvisitátionsins navni.

HENDINGARNAR í Bosnia og hjálparloysi okkara kunnu koma okkum aftur um brekku. Eitt er vandin fyri at-sóknum móti ósekum í okkara egna nærumhvørvi. Men annað og sum er nógv álvarsamari er vandin fyri, hvussu hjálparloysi okkara kann ávirka stöðuna í muslimsku londunum í Miðeystri og kring heimin annars. Hetta okkara hjálparloysi og manglandi stöðutakan kann taka grundstøði undan teimum hóvligu stjórnunum í muslimsku londunum, ja, vera við til at undirgrava tær hóvligu kreftirnar, sum eru í øllum londum og geva fundamentalistisku muslimunum vind í seglini. Hetta er tað ringasta, sum kann henda.

VESTURHEIMURIN kann ikki longur standa og hyggja at, meðan kroatar og serbar myrða ósek børn í Bosnia. Okkurt má gerast. Um ikki annað, so latið okkum ímynda okkum, at bosnisku muslimarnir í veruleikanum eru jøðar, og álöpini á teir í veruleikanum er eitt álöp á Ísrael. Kanska vit tá rakna við. Latið okkum vírða bosnisku muslimarnar og øll onnur menniskju og latið okkum brúka alla okkara orku og kreftir til tess at hjálpa teimum.

Grand Finala í Summartónum!!!

Í 10 dagar hava »Summartónar« kunnað boðið fólk eitt sera stórt úrval av klassiskum tónleiki, heilt frá 11.-20. öld.

Blásarakvintett Reykjavíkur hevur verið ein av høvuðsgestunum uttanfyri og enda teir eisini hátíðina í kvöld við eini stórarí konsert saman við føroyskum tónleikarum.

Á skránni eru tvær av teimum stóru serenadunum fyri blásarar, sum finnast tó tónabókmentunum. Tann eina er eftir Mozart, meðan hin er eftir Antonin Dvorak. Báðar eru stórar í vavi fyri ávikavist átta og níggju blásarar. Dvorak hevur tó givið síni serenadu nærum symfoniska breidd við at leggja cello og kontrabass afturat blásarunum.

Nútiðin verður eisini umboðað við eini íslendskari »serenadu«. Hetta verkið kallast »Saman« og er eftir porkell Sigurbjörnsson. Verkið er skrivað fyri dupult blásivintett og klaver. Hetta er eitt spennandi og vakurt verk, har ljóðførini stundum eru saman og aðrartíðir slítast um tónaevni í verkinum.

Harafturat framførir kvintettin eitt sera skemtiligt stykkið eftir ítalska tónaskaldið Luciano Berio, sum kallast Opus Number Zoo. Í hesum verkinum tvinnar Berio saman tónar og upplestur av eini yrking, sum verkið byggir á.

Floytuleikarin í kvintettini, Bernharður Wilkinsson, er dirigentur á konsertini í kvöld. Bernharður er hálvur føroyingur. Pápi hansara kom til Føroya undir krígunum. Her møtti hann Onnu Sofíu Dam úr Sumba, sum hann giftist við og eru tey búsetandi í Manchester. Drongurin við valdhorninum, Stefan Jón, er sonur hansara.

Konsertin verður í Listaskálanum í kvöld kl. 20.00 og við hesi tignarlugu konsert enda Summartónar 1993.

Hetta er manningin á konsertini í kvöld kl. 20.00 í Listaskálanum: Fiona, Ernst, Marita, Johannes, Dadi, Ian Phillis, Hans, Jógván, Bernharður, Hafsteinn, Einar, Stefan Jón, Bjarni, Josef og Kári.